

Soft power w stosunkach międzynarodowych- studium przypadku polityki zagranicznej Chin wobec państw Grupy Wyszehradzkiej w latach 2012-2022

Streszczenie

Celem dysertacji jest zrozumienie i wyjaśnianie motywów, celów, założeń i specyfiki wykorzystywania *soft power* przez Chiny w polityce zagranicznej wobec państw Grupy Wyszehradzkiej tj. Polski, Węgier, Czech i Słowacji w latach 2012-2022, a w szerszym kontekście międzynarodowym polityki mocarstwa wobec regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Praca została podzielona na cztery rozdziały z których pierwszy dotyczy podstawowych różnic pomiędzy *soft power* w ujęciu amerykańskim i chińskim. Rozdział drugi dotyczy znaczenia państw Grupy Wyszehradzkiej w kontekście strategicznych celów chińskiej polityki zagranicznej. W rozdziale trzecim aby wyjaśnić jakie chińskie instytucje i decydenci mają kluczowy wpływ na formułowanie chińskiego *soft power* przeprowadzono próbę analizy skomplikowanej struktury organizacyjnej oraz zasad działania chińskich instytucji partyjnych i państwowych. W rozdziale czwartym dokonano analizy podstawowych metod stosowania chińskiego *soft power* w państwach Grupy Wyszehradzkiej: dyplomacji gospodarczej, polityki naukowej i edukacyjnej, na która składają się współpraca z instytucjami naukowymi i firmami technologicznymi oraz działalność Instytutów Konfucjusza. Zgodnie z paradygmatem pluralizmu metodologicznego w pracy zastosowano następujące metody badawcze: porównawcza, leksykalna, statystyczna, analizy systemowej, instytucjonalno-prawna oraz różne rodzaje wyjaśniania politologicznego

Chińska polityka zagraniczna w regionie Europy Środkowo-Wschodniej została przedstawiona w kontekście relacji Chin z Unią Europejską, Rosją i USA. Z punktu widzenia koncepcji "wielu porządków" Trine Flockhart. Na stosunki Państwa Środka z państwami Grupy Wyszehradzkiej istotny wpływ wywierają:

- polityczna i gospodarcza współpraca porządku "Pasa i Drogi" z porządkiem euroazjatyckim,
- gospodarcza współpraca porządku "Pasa i Drogi" z europejskim porządkiem liberalnym,
- polityczny i gospodarczy konflikt porządku "Pasa i Drogi" z amerykańskim porządkiem liberalnym.

W ocenie efektów 10 letniego oddziaływania chińskiego *soft power* na państwa Grupy Wyszehradzkiej wzięto pod uwagę brak zakładanych efektów współpracy gospodarczej, serię afer korupcyjnych oraz postrzeganie Chin jako państwa opresyjnego i współpracującego z Rosją. Pomimo wpływu tych negatywnych czynników chiński model *soft power* wykazał się skutecznością w państwach Grupy Wyszehradzkiej o czym świadczy wysokie poparcie opinii publicznej dla współpracy gospodarczej z Chinami oraz pozytywne nastawienie części elit politycznych i gospodarczych. Ich efektem jest ponowne ożywienie po okresie zastoju kontaktów dyplomatycznych, gospodarczych i handlowych pomiędzy państwami Grupy Wyszehradzkiej i Chinami w latach 2021-2022.